

[Justitsministeren]

En sådan løsning ville imidlertid påføre det offentlige udgifter, som ville være betydelige og ikke strengt nødvendige.

Jeg er derfor enig med retsplejerådet, når det i betænkning nr. 886/1979 om behandling af sager af mindre værdi ved domstolene foreslår, at der gennemføres en række særregler i retsplejeloven for disse sager. Jeg kan endvidere tilslutte mig rådets vurdering, hvorefter en forenkling og billiggørelse af behandlingen af mindre sager mest hensigtsmæssigt vil kunne gennemføres ved at udbygge domstolsapparatet, således at retterne får bedre muligheder, end det er tilfældet i dag, for at kunne fungere som et serviceorgan i forbindelse med løsning af dagligdagens sager. Dette kan bedst ske ved at give dommerne en mere aktiv rolle ved behandlingen af disse sager, end det er almindeligt i andre retssager. Det er således tanken, at dommeren i videre omfang skal bistå parterne med tilrettelæggelsen af deres sag og herunder ikke mindst vejlede om praktiske spørgsmål. En øget indsats fra dommerens side i disse sager vil betyde, at advokatmedvirken kun undtagelsesvis vil være påkrævet. Som en følge heraf bør en part som hovedregel ikke betale sagsomkostninger til modparten. Det er min opfattelse, at langt de fleste sager om mindre værdier vil kunne varetages af dommeren på egen hånd på en for parterne tilfredsstillende og fuldt betryggende måde. Men jeg vil gerne tilføje, at lovforslaget giver dommeren mulighed for at beskikke advokat for parterne, når der er særlig anledning dertil.

Det er endvidere et væsentligt led i forslaget om forenkling og billiggørelse af behandlingen af disse sager, at det offentlige i lighed med klagebehandlingsordningen ved forbrugerklagenævnet i vidt omfang afholder udgifterne til oplysning af sagerne.

En ordning efter de nævnte retningslinjer vil efter min opfattelse kunne styrke incitamentet for befolkningen til at gå til domstolene for at opnå en løsning af en retskonflikt, selv om sagen vedrører et mindre beløb. Men jeg betragter det også som meget værdifuldt, at domstolene ved en ordning af denne karakter vil kunne få en mere central og naturlig placering, end det er tilfældet i dag ved løsningen af dagliglivets retskonflikter.

Lovforslaget omfatter de fleste sager om krav, der har en økonomisk værdi af højst 10.000 kr., samt sager, der indbringes for domstolene efter at være afgjort af forbrugerklagenævnet eller et klage- eller ankenævn, der er godkendt af forbrugerklagenævnet. De foreslåede regler finder alene anvendelse ved byret og sø- og handelsretten i København.

I retsplejerådets betænkning er der stillet forslag om oprettelse af en ny retshjælpsordning ved dommerkontorerne som et supplement til de nye indenretlige sagsbehandlingsregler. Efter retsplejerådets forslag tænkes den egentlige juridiske rådgivning i sagerne ydet af timelønnede advokater på dommerkontorerne.

Jeg har sympati for de synspunkter, som ligger bag forslaget om oprettelse af en retshjælp ved dommerkontorerne. Det er i sig selv en fordel, at retshjælpen ydes samme sted, som en eventuel senere retssag skal behandles, således at den, der søger retshjælp, kun skal henvende sig ét sted. Der eksisterer imidlertid allerede i dag en lang række retshjælpstilbud, herunder den offentligt finansierede advokatretshjælpsordning, der blev væsentligt forbedret i 1979, ligesom forbrugerklagenævnet og de godkendte klagenævn yder en udstrakt retshjælp i forbrugersager. Jeg har derfor ikke fundet det rigtigt nu – som led i de foreslåede regler om sagsbehandlingen i retten – at stille forslag om oprettelse af en ny offentligt finansieret retshjælpsordning. Jeg tror imidlertid, at det vil kunne være hensigtsmæssigt, når de nye regler har fungeret nogen tid, at tage retsplejerådets retshjælpsforslag op til fornyet overvejelse, eventuelt i forbindelse med en samlet gennemgang af hele retshjælpsområdet.

De foreslåede regler finder også anvendelse på sager, der af forbrugerne kan indbringes for forbrugerklagenævnet eller et godkendt klagenævn. Det må imidlertid forventes, at forbrugere som hidtil i det alt væsentlige vil foretrække at indbringe deres sager for nævn. Dette skyldes bl. a. den udstrakte retshjælp, som ydes af nævnene. Efter regeringens opfattelse vil gennemførelsen af lovforslaget derfor ikke medføre nogen væsentlig forrykkelse i grundlaget for den bestående nævnsbehandlingsordning for forbrugerklager. Ved udformningen af lovforslaget er der endvidere taget hensyn til ønsket om at sikre, at de nye regler ikke medfører risiko for, at